

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 k.
Félévre 8 k.
Helyben hához hordva:
Egy évre 20 k.
Félévre 10 k.
Postán szállítva:
Egy évre 24 k.
Félévre 12 k.
Egyenlő részletekben 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelent minden nap, ahétféltől és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kórtatók vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIII. évfolyam 21. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 január 25.

Kiürítettük

a Szent György-ág északi partját.

Kaloti harcok. Budapest, január 24. (Hivatalos.) Mackensen vezérlőbörtnagy hadseregharcvonala. A Szent György-ág északi partját kiürítettük.

József főherceg vezéreszredes hadseregharcvonala. Helyenként fokozódott ágyutüzön kívül nincs jelentenivaló.

Lipót bajor herceg vezérlőbörtnagy hadseregharcvonala. Lényeges esemény nem volt.

Olasz harcok. Budapest, január 24. (Hivatalos.) Nincs nevezetesebb esemény. *Höfer.*

Ujabb ántánt-konferencia.

Budapest, január 24. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból táviratozók: Az Uro Rossij szerint Péterváron elhatározták, hogy az ántánt kormányait új konferenciára hívják össze, melyet ott fognak megtartani. A római kongresszuson résztvevő orosz delegátusok már mind a tiz szövetséges államot meg is hívték a tanácskozásra való részvételre.

Az ántánt kormányai megrendültek.

Berlin, január 24. Koperhőgei jelentés szerint a Finanzminister az orosz kormányválságot Oroszország belső homlásával oldja meg, mely annál inkább előrehalad, minél jobban közeledik az ellenség Besszarábiához. Odesszában óriási gabonakészletek vannak felhalmozva, melyeket a közeledő zavarok miatt már nem tudnak elszállítani, negyvenmillió tonna kenyérmagnak a mai napig idején való elpusztításától, amikor az egész ország éhezni fog, még az ilyenkorhoz hozzászokott orosz államférfiak is visszarettennek.

Ugyanazon forrás szerint az ántánt többi államaiban is megrendült a kormányok állása, elsősorban Lloyd Georgeé.

Párisban nincs világítás.

Budapest, január 24. (Saját tudósítónktól.) A National Zeitungnak jelentik Genfből: Széhiány következtében tegnaptól kezdve teljesen megszűntették az utcai világítást Páris városában.

Anglia lefoglalta a görög gőzösöket.

Budapest, január 24. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A páris Gaulois és az Eclair athéni jelentése szerint a görög fővárosban a legnagyobb izgalom uralkodik, mert Anglia a görög gőzösök nagyrésztét saját céljaira foglalta le, s Görögország el-látására csupán a legszükségesebb mennyiségben engedett át hajókat.

Békemozgalom az ántánt-államokban.

Berlin, január 24.

A Vossische Zeitung jelenti, hogy akkor, amikor Wilson az amerikai szenátus-hoz intézett üzenetében feljuttja a már már lelohadt békeremónységeket, Franciaországból és Olaszországból egyidőben olyan hírek érkeznek, amelyek arról szólnak, hogy ebben a két országban nagy propaganda folyik a béke érdekében.

Amsterdamból jelentik a Vossische Zeitungnak, hogy a francia szocialisták Lyonban gyűlősezenek és ezen a gyűlésen részt vesznek az olasz szocialisták képviselői is. Meghívták ugyan az angol szocialistákat is, akik azonban nem kaptak utlevelet. A Svájcban levő orosz szocialistákhoz is érkezett meghívás. A lyoni tanácskozás tárgyát titokban tartják, annyi azonban kiszivárgott, hogy közös nyilatkozatot fognak kiadni az elfogadható béke érdekében.

A Kriegszeitungnak táviratozók Malmből: Olaszország belső helyzete, Rómából érkezett hírek szerint, igen komoly. Nápolyban, Rómában, Milanóban, Turinban mozgalom észlelhető a gyors békekötés érdekében. Az olasz kormány hatalmas ellenpropagandát fejt ki. Néhány délolaszországi városban komoly rendzavarások fordultak elő.

Az oláhok tönkretették az orosz terveket.

Zürich, január 24. A francia angol görögországi blokádflootta parancsnoka, Darlige de Fournier tengernagy a Matinben cikket írt a beszámoló az oláh és orosz vezérkaroknál tett látogatásairól, valamint a cárral folytatott beszélgetéséről. Fournier azt írja, hogy az oláhok meggondolatlan betörése Erdélybe, legelső sorban az oroszokat lepte meg, akiknek összes terveit halomra döntötték. Azon, hogy az oláhokat vissza- és leverték, nem csodálkozik, mert az elhamarkodottságnak ez csak természetes következménye volt. Egyébként Fournier mégis bizik az ántánt sikereiben, mert beszélgetett az orosz főhadiszálláson a cárral, aki kijelentette neki, hogy néhány hét múlva a Balkánon teljesen megváltozik a helyzet, még pedig az ántánt előnyére.

A kijárók listája a Ház előtt.

A képviselőház interpellációs napja.

Budapest, január 24 (Saját tudósítónktól.) Tegnap délelőtt a Ház ülésén folytatták a hadiadó vitát.

Teleszky válaszolt a felszólalásokra, ezután a javaslatot általánosságban megszavazták, majd részleteiben is elfogadták.

2 órakor az ülést félbeszakították, 4 órakor folytatták, amikor a kivételes intézkedésekről szóló törvényjavaslatot vették tárgyalás alá.

Rácz István előadó ismertette a javaslatot, amelyet azonban tekintettel arra, hogy interpellációs nap van félbeszakították, holnap folytatják.

Az interpellációk megkezdése előtt Kelemen Béla javaslatát olvasták fel a vármegyei és városi tisztviselők hadisegélyének természetbeni (uha, zsír, burgonya stb. kiadásáról)

Azután az interpellációkra került a sor.

Kiegyezés.

Apponyi Albert gróf a kereskedelmi szerződések felbontása és a közgazdasági kiegyezés tárgyában interpellált; egyrészt, hogy mikor kötjük fel a Németországgal és Schwajczerrel kötött szerződést, másrészt, hogy a kiegyezésnél majd azzal a doku mentáljuk közrendelkezési jogunkat.

Tisza válaszolja, hogy a kiegyezésről már több ízben érdemlegesen válaszolt, a szerződés felbontására pedig még 1917. év folyamán ráérnek.

Apponyi újra felszólal. Tisza és Apponyi között heves vita támad, mindketten háromszor szólalnak fel, míg végre a miniszterelnök válaszát a többség tudomásul veszi.

Wilson békeakciója.

A következő interpelláló Lovász Márton, aki kérdezi, hogy hajlandó-e a kormány Wilson békeakciója folytán a béketárgyalásokat megkezdeni?

Tisza válaszol. Ismeretes, hogy a központi hatalmak hajlandók a békére, azonban az antantnak Wilson jegyzékére tett válaszából megállapítható, hogy ellenségeink célja a központi hatalmak megsemmisítése. Az ellenséges államok legutóbbi kijelentéséből, valamint Wilson jegyzékéből kiténik, hogy ellenfeleink békefeltételei olyanok, hogy közöttünk áthidalhatatlan eltérések állanak fenn. Míg ellenségeink nem engednek feltételeikből, a jelen állapoton változtatni nem lehet.

Hangsúlyozza, hogy mi és szövetségeseink bármely felől jövő békeközvetítést érdeklődéssel fogadjuk.

A kijárók.

Ezután Zlinszky István jelenti be interpellációját a miniszterelnökhöz a képviselőknek hadseregszállítási ügyekben való közbenjárására, vagyis az u. n. kijárások ügyében. Kijelenti, hogy az incompatibilitási törvényparagrafusokhoz alkalmazkodik, azonban van egy morális alapokon nyugvó incompatibilitási törvény is, amely nincs kodifikálva. Ezen törvény szerint azon képviselőt, aki

kijárásokkal foglalkozik, ki kell közsíteni a Házból. Amikor vitéz katonáinknak papirtalpu bakkanosot szállítanak, a törvény szigorúval kell lesújtaniuk azokra, akik azok érdekében kijártak.

Közbeküldés: Ki volt a védőjük? (Nagy zaj.)

Zlinszky hivatkozik még Tiszának azon kijelentésére, amely szerint megígérte, hogy a kijárók névsorát összeírja és a Ház elé terjeszti.

Zboray Miklós személyes kérdésben szólal fel, az előbbi hozzászólásra reflektálva kijelenti, hogy az ügyvédnek kénytelenek minden ügyben a védelmet elvállalni, mégha az illető ügy nem is barátságos természetű.

Haller József gróf szólalt fel ezután, szintén a kijárók ügyében interpellált. A napi sajtóban olyan cikkek jelentek meg, amelyek után a képviselőház repitációja érdekében szükséges, hogy a kijárókat, bármely pártéhoz tartoznak is, az összeférhetlenségi zsűri elé vigyék.

Kéri, hogy azon képviselők nevét, akik bármely hadseregszállítási ügyben kijártak, hozzák nyilvánosságra.

A miniszterelnök a kijárókról.

Általános, fuszult érdeklődés kísérte Tisza István gróf miniszterelnök felszólalását.

Nem helyes az inkompatibilis törvény rendelkezéseit, mely revizóra szorul. A kijárásokat a legelsőkorában itéli meg. Három esetről, tuds mind a három esetben azt tanácsolta az illető képviselőknek, hogy mondjanak le a mandátumról.

(Zaj a baloldalon. Felkiáltások: Ez nem elég! Hát Telesky?)

Teleskyt is én szólítottam f. l., hogy mondjon le. Teleskyt különben kifogástalan uriszernek tartom.

Felkértem különben a hadügyminisztert és Rossner Ervin báró miniszter közbenjárását kértem, hogy állítsák össze azon képviselők névsorát, akik a hadügyminiszteriumban hadseregszállítási ügyekben érdeklődni jártak. A jegyzék itt van, névszerint be fogom mutatni azon képviselők névsorát, akik a hadügyminiszteriumban jártak.

Közbeküldöt azonban a hadügyminiszter azon telefonértesítése, hogy ott 1915. évi augusztus hó óta ott nem fordultak meg képviselők.

A képviselők jegyzéke,

akik a hadügyminiszteriumban jártak. Akik csak egy ízben voltak, ahoz azt a megjegyzést teszem: „ajánlott”, aki több ízben járt és sürgetett, azt „érdeklődött” kifejezéssel jelölöm meg:

Boros János érdeklődött, Burdea Fügyes báró ajánlott, Burdala László érdeklődött (emondott), Daniel Gábor ajánlott, Grundisch Sándor a nagydisznódi kisparosok ügyében ajánlott (baloldalon felkiáltások jól tett), Hajós Kálmán ajánlott, Ivánka Imre, gróf Karácsonyi Géza ajánlott, Holcseg Simon ajánlott, ifj. Kubinyi Géza, Muzsaly Gyula, Nadányi Gyula ajánlott (zótá

meghal), Okolicsányi László, Pokár Gyula ajánlott, Pescha Miklós érdeklődött, Saterényi József ajánlott.

Szterényi közbeküldött: Én soha!

Tisza: A listára hivatkozok.

Szterényi: Ismétlem, hogy soha, soha!

Tisza befejezi a listát: Szálló Géza ajánlott. Ezek egy része vagy szóval, vagy írásban érdeklődött bizonyos ügyben, avagy pedig néhány szóval ajánlott valakit, azonban anyagi haszonrészesedéstől távol voltak, három esetben állapítható meg csak anyagi részesedés: Burdea, Ivánka és Nadányi. Két képviselő ellen nincs bizonyíték. Borost és Peschát felszólította, hogy lépjenek ki a munkapártból, mivel nem akarja, hogy egyetlen tagja is legyen, aki kijárással foglalkozik.

Grundisch Simon felszólal. Sohasem járt a hadügyminiszteriumban. Csupán az apjának, aki szintén képviselő, volt ott valami ügye.

Szterényi újból kijelenti, hogy nem volt senkinek a kijárója, nem járt a hadügyminiszteriumban informálódni, soha senkit sem ajánlott, azonban az összeférhetlenségi bejelentést megteszi.

Tisza feleli, hogy meglehet, hogy levéllileg érdeklődött Saterényi a miniszteriumban.

Szterényi ismét kijelenti, hogy levéllileg sem érdeklődött senki ügyében.

Szász Károly alelnök Saterényi összeférhetlenségi bejelentését nem veszi tudomásul, mivel nem a házszabályok előírása szerint történt.

Zlinszky kijelenti, hogy Tisza előadásából nem állapítható meg, miszerint a kijárók jegyzékét a hadügyminiszter, vagy Rossner állította össze.

Tisza miniszterelnök: A jegyzék a hadügyminiszter hozzájárulásával Rossner közvetítésével az egyes referensek bemondata alapján készült.

Haller József gróf a választ tudomásul veszi, valamint a Ház is.

Ezen kívül még hét kisebb interpellációt tárgyaltak le. Az ülés este 9 órakor ért véget.

* **A rekvirált buza, rozs, ketszeres, árpa és zab készletek legmagasabb ára.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala a közönség tudomására hozza, hogy az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének rendelete szerint foganatosítandó újabb rekquirálás alkalmával a hatóságilag igénybe vett buza, rozs, ketszeres, árpa és zabkészletekért az eljárás egész tartama alatt az eljárás befejeztéig, a 3973—1916 M. E. száma rendelet életbeléptének napján, azaz 1916 évi november hó 28 án érvényben levő legmagasabb árak fizetendők. A hatóságilag igénybevett tengeri készletekért, amennyiben azok emberi élelmezésre alkalmasak, a rekquirálás egész tartama alatt a 3172—1916. M. E. számu rendelet 7. §-ban megállapított térítés, azaz a hatóságilag megállapított legmagasabb ár 6 koronával meghaladó térítés fizetendő. Nagyvárad, 1917 január 18 án. Rendőrkapitányi hivatal.

* **Megfagyott széltől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a Harmatlej crème és hozzávaló szappan.** Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13—02.

A magyar helynevek.

Tegnap számunkban megemlékestünk a belügyminiszter rendeletéről, melyet a magyar helynevek használatára vonatkozólag kibocsátott. Ezzel kapcsolatban közöljük az Akadémia által egybeállított hivatalos jegyzéket azokról a magyar helynevekről, melyek horvát-szlavonországi és külföldi földrajzi helyek megnevezésére használandók. A jegyzék a következő:

(Városok, helységek.)

- Athén (Athéni).
- Bécs (Wien), Bécs Ujhely (Wiener-Neustadt), Boroszló (Breslau), Bréma (Bremen), Bukarest (Bucaresti).
- Diakovár (Djakovo), Dreida (Dresder), Drinápoly (Láidné).
- Erdőd (Erdut), Erdővég (Erdevik), uszák (Osijek).
- Filipopolis (Filipi), Fokváros (Capetown).
- Génova (Genova), Göttinga (Göttinger), Haga (S'Gravewegg), Helsinki (Helsinki).
- Jepk (Pec).
- Jajca (Jajce), Jászvásár (Jassy), Jozsefváros (Eltudzi).
- Kairo (Mas el Kahira), Koprivnica (Kopriwnica), Karlóca (Karlovic), Károlyváros (Karlovo), Konstantinápoly (Stambul), Kopenhága (Kjöbenhavn), Kőrös (Krizevo), Krakó (Krakow), Krapina Teplicz (Krapinske-Toplice).
- Lipose (Leipzig), Lisszabon (Lisboa).
- Magyar Rétfalu (Madzarka Rétfalu), Mantua (Mantua), Moszóló (Moslavina), Nándor Fehérvár (Belograd), Népoly (Nepoli), Német Rétfalu (Njemacka Rétfalu), Nikápoly (Nisheholu).
- Pádus (Padova), Páris (Paris), Párma (Parm), Pétervárad (Petrovaradin), Prága (Praha).
- Radeo (Radkersburg), Rodostó (Tekirdagh), Róma (Roma).
- Sparta (Sparta), Szabács (Sabac), Szendrő (Smederevo), Szent Pétervár (Petrograd), Sziszek (Sisak).
- Trapanzunt (Tarabuzur), Trója (Troja), Turin (Torin), Tubinga (Tubingen).
- Ujlak (Ilok).
- Valpo (Valpovo), Varasd (Varazdin), Varasd Teplicz (Varazdinske Toplice), Várna (Varna), Varsó (Warszawa), Velence (Venezia), Verőce (Virovitice).
- Zágráb (Zagreb), Zeng (Sen), Zimony (Zemum).

(Folyók, tavak, csatornák.)

- Dnyeper, Dnyeszter, Elba, Etsch, Felső-tó, Lajta, Majna Medve-tó, Moldva, Morva, Nilus, Odera, Rabszolga-tó, Rajna, Szent Lőrinc folyam, Szt.-György csatorna, Szajna, Szusz, Themze, Tiberis, Visztula.

(Tengerek.)

- Balti-tenger, Csendes Ocsán, Északi-tenger, Fehér-tenger, Fekete-tenger, Földközi-tenger, Holt-tenger, Jeges-tenger, Káspi-tenger, Keleti-tenger, Márvány-tenger, Sárga-tenger, Veres-tenger.

(Fokok, szigetek.)

- Antillák, Északi fok, Fülöp szigetek, Jóréménység-fok, Hebridák, Karolinák, Keleti fok, Medve sziget, Spitzbergák, Szent Ilona sziget, Szent Vince fok, Uj Hebridák, Zöld fok.

(Hegyek, erdők.)

- Alpesek, Apenninek, Ardennek, Cseh-erdő, Éc-hegység, Fekete-erdő, Himalája, Óriás-hegység, Pireneusok, Szent Bernát-hegy, Vezuv, Vogézek.

(Országok, vidékek.)

- Abesszina, Aranypart, Egyiptom, Fokföld, Kelet India, Khina, Macsó, Morvamező,

Perzsia, Rigómező, Szerém, Szibéria, Turmező, Tüzföld.

(Jegyzetek)

A mely városoknál kétféle idegen elnevezés közt van választás, a megegyezőbbeket kell használni. Példák: Aleppo (nem Hajet), Antivári (nem Bar), Antwerpen (Anvers), Brügge (nem Bruges), Bucari (nem Bakar), Caricpago (nem Bag), Dorpat (nem Jurjev), Dánkrohen (nem Dunkeque), Flórenc (nem Firenze), Genf (nem Genève), Gent (nem Gent), Grác (nem Gréc), Löwen (nem Louvain), Lütfieh (nem Litge), Mecheln (nem Malines), Miláró (nem Mailand), Nizza (nem Nice), Ragusa (nem Dubrovnik), Szerajevó (nem Sarajevó), Szt utari (nem Skadar), Terzattó (nem Trsat), Uzütü (nem Skoplje).

Az olyan szerb horvát helyneveket, amelyeknek magyar nevük nincs, a magyar kiadásnak megfelelően, magyar ékezetekkel kell írni.

A dalmáciai városok az irodalomban eddig is megegyező névükön neveztessek, pl. Arba (nem Rab), Csstelnuovo (nem Erceudnovi), Nona (nem Nin), Skardona (nem Skardit) stb.

Kíváncsi, hogy az idegen helynevek és földrajzi nevek jelzői — ahol csak lehet — magyarul írassanak, tehát így Kis-brezovca, Majna-Frankfurt, Odera Frankfurt, Fehér Elster, Fekete Elster, Uj Foundland, Uj-Amsterdam, stb.

A városi szeszfőző felállításása.

A főmérnök előterjesztése.

A Nagyváradon felállítandó szeszfőző ügye még eldöntetlen. Kettő is küzdenek a felállítás jogáért: a nagyvárad hegyi vállalkozás elöljárója a nagyvárad szőlősgazdák megalakították a szeszfőző szövetkezetet, amely már kérte a szeszfőzőre az engedélyt, ezenkívül Nagyvárad városa szintén elhatározta a szeszfőző felállítását s az engedély megadásáért folyamodott.

A kir. pénzügyigazgatásnál január 26-án lesz a tárgyalás, a szeszfőző tárgyában, amelyre egy a szőlősgazdák szövetkezte, mint a város kiküldöttei megvannak hívva.

Nagyvárad városi tanácsa azelőtt még az engedély eldöntése előtt erősen készült a szeszfőző felállításával. Keresi az alkalmas helyet az építkezésre, készíti a tervet az épületre és a berendezésre, mert biztosra veszi, hogy az engedélyt Nagyvárad városa kapja meg.

A tanács tegnap ülésén is foglalkozott ezzel az ügygel.

Köszeghy József főmérnök előterjesztést tett a szeszfőző belső berendezésére egy budapesti cégtől beérkezett ajánlatról.

E szerint a városi szeszfőző berendezése 40-45 ezer koronába kerülne.

Az épület terveit most készíti a városi mérnöki hivatal. Mint halljuk, az épület felépítési költsége meghaladja a száz ezer koronát.

A város főmérnökszobába hozta a szeszfőző építésének a helyét is. A tanács elvileg a Laporta malom területét vette erre a célra.

Ezzel szemben Köszeghy József főmérnök helyesebbnek vélné, ha a város nem a Laporta malom telkén, hanem a város nyugati részén, a lóvásár közelében

arra a területre építené a szeszfőzőt, amely a munkás lakások részére jelöltetett ki.

A tanács azonban nem döntött a terület kérdésében, hanem egyelőre függőben hagyta a dolgot.

Emelkedik a házak ára.

A város ingatlan átirásai illethez tavaly 55000 koronát hozott a városi pénztárba, olyan eredmény, amely a békes idők viszonyainak is díszletére lenne.

Legfeltűnőbb azonban a házak csereberéje. A Markbreit ház 64000 koronáért változtatott tulajdonost, ugyannyiért vette meg Schöndzweig Béla dr özvegy Schwartz Abrahámné házát, egy másik ház 40000 koronáért kelt el a kisebb házak is előbbi értékükön 25-30 százalékkal felül mentek át új tulajdonosaik kezébe.

Nagyváradon az öt évvel ezelőtt kitört házspekuláció utókövetkezményeként minden második ház eladó. Most ezek a házak kelendősségre tettek szert s egymásra jelentkezők vevők. Egy falusi jegyző beköltözik Nagyváradra s házra alkuszik. A ház ára 20000 korona, míg alkuszik 40000, később 60000 koronát kínálnak a házáért. Megveszi. Egy másik falusi jegyző ugyancsak a Szent János utcában 20000 koronáért jut egy nagy háshoz.

Nagyvárad tejjelátása örömmel fogadja azt a hírt, hogy egy vidéki földbirókos házat vett istállókkal, ahol tejtermelésre rendezkedik be. Tulajdonost cserélt egy nagy bérház is, amely átalakításokkal indul céljainak.

Miért ez az érdeklődés a házak iránt? A felelet egyszerű. A háborús konjunkturák következtében meggazdagodott emberek az ingatlanokra vetették magukat s ezekbe fektetik le pénzüket, abban a számításban, hogy az ingatlanok ára okvetlenül emelkedik a háború után. Ez rogzósította az öszszegyűlt és heverő pénzt s ezzel a házak ára is lassan emelkedik. S nem annyira a házügyörökt, az ingatlan és telekértékesítő szövetkezetek, mint inkább közvetlenül a vevők keresik a házakat. Hogy milyen nagy az érdeklődés, mutatja az, hogy a bankok által rendezett árveréseken a legmagasabb eredményeket értek el.

1 kg. jó minőségű CSOKOLÁDÉ
!! 1 dobozban 40 tábla !!
K 19.50.
ASZÓDI MIHÁLY
 Kossuth-utca.
 Viszont eladóknak árkedvezmény.

A Póloskairtó ROKIM díszes csomagban 1 korona 80 fillér. Kapható kiskereskedő Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

Miért nem emelnek alaptőkét a vidéki pénzüzetek?

Mindennap olvasunk arról, hogy ez vagy az a pesti bank néhány millióval felemeli alaptőkét. Szívesen utócozzuk a pestiek szokását s így csodálatosnak tesszük, hogy vidéken alig egy két intezat szaporította alaptőkét. Ennek oka értesülésünk szerint nem az, mintha nem lett volna a vidéki bankokban hajlandóság a tőkeemelésre, hanem a Pénzüzetési Központ egy bizalmas rendelete, amelyet a bankokhoz intézett.

A rendelet szerint a pénzügyminiszter nem szívesen látja az alaptőke felemelést s ezért felhívja a bankokat, hogy ettől tartózkodjanak. Amely bank azonban mégis fel akarja emelni alaptőkét, az indokolt határozatát terjeszse fel jóváhagyás végett a Pénzüzetési Központoz.

Ez az oka annak, hogy vidéken nem emelkedik a bankok alaptőkésze.

Felmerül azonban a kérdés, hogy miért emelnek alaptőkét a pesti nagybankok, holott ezek sem szoktak rebeilisek lenni a pénzügyminiszteriummal szemben.

A nagy bankok alaptőkeemelésének több oka van.

Az alaptőke ugyan a legdrágább pénz, amivel egy bank dolgozik, mert a betét után csak 3-4 százalékos fizet, az alaptőke után pedig osztalékban, időben sokkal többet: a pesti nagybankok azonban olyan háborus üzleteket bonyolítottak le, hogy ezzel saját tőkés összege nem állott arányban.

A második ok a pénzösszege. S bár nem volt az idő annyira alkalmas alaptőke emelésre, mint most, mert az elhelyezkedésre váró pénzen szívesen vásárolnak részvényeket.

A harmadik és igen fontos ok azonban az, hogy az alaptőke felemelése az egyetlen mód arra, hogy a bankok a maguk nagy háborus nyereségéből igazgatósági tagdíjakat és részvényeseiket részesítsék. Az új részvények egy részére tudvalevőleg kedvező árfolyam mellett a régi részvényeseknek van elővételi joguk, a másik részét pedig az igazgatósági tagokból alakult konzorcium szokta átvenni, ami által ezek magléhetős nyereséghez jutnak.

A Tarnay-hangverseny programja.

A Vörös Kereszt Egylet elnöksége már megállapította annak a nagyszabású művészi hangversenynek műsorát, melyet Tarnay Alajos és Csillag Teréz tartanak a rokkantak javára február hó 2-án. A műsor minden száma megannyi meglepetés a közönség számára s hivatalosan alkalmas arra, hogy a két művész briliáns képességeit a legmagasabb és legvilágosabb megnyilatkozásaiban mutassa be. Összeállításában oly széles és előkelő, amilyet csak két ilyen nagy művész adhat, midőn művészi erejük ihletettségét és varázsát a legnemesebb jótékony-ságnak szentelni óhajlják.

A kiemelkedő számokat egyébként itt közöljük:

1. Prolog. Elmondja egy nagyváradai uriasz-szony.
2. Régi dalok. Előadja Tarnay Alajos.
3. Szavalat. Előadja Csillag Teréz.
4. Háborus dalok. Előadja Tarnay Alajos.
5. Mesék. Előadja Tarnay Alajos.
6. Monológ. Előadja Csillag Teréz.
7. Új dalok. Előadja Tarnay Alajos.

A hangversenyre a jegyek a Hegedüs-hirlapiródotában már kaphatók. A jegyek árai: ülőhely 5 és 3 korona, állóhely (szék és urak részére) 2 korona. A leantartott helyek jegyei a Vörös Kereszt Jobbköz osztályának

helyiségében (Törvényszék, 25. számú szoba) vehetők át.

A hangverseny céljára: a nagyváradai rokkant katonák javára eddig felülfizettek: Báró László László 10 korona, Dobozó Klementin 5 korona, ezért ezután is hálás köszönetet mond a Jobbköz osztály.

Nem lesz csatornázásiradékból szappan.

Köszöghy József főmérnök tegnap terjesztette be a városi tanácsosok memorandumát, amelyben Agoston Péter dr. jogtanárnak ismeretes indítványára válaszol. Agoston ugyanis azt az ajánlatot tette, hogy a csatorna szennyvizében lévő zsíradékanyagot használják fel szappangyártásra.

A főmérnök mindenképp megállapítja, hogy Nagyváradon alig több húszszernél a lakosság az a része, amely jól csatornázott és olyan házakban lakik, amelyek az általános elkülönítő csatornázászatok már rá vannak kapcsolva, misélfogva náruk az idő szarint évenként legfeljebb 60000 kilogramm zsírtartalom folyhat el a csatorna vizet. Természetes, hogy ennek az elvárt zsírtartalomnak csak egy részét lehet visszanyerni s ha 50 százalékos kihasználást tételezzük fel, akkor a nálunk ma kivonható zsírtartalom évenként 300 métertermésére becsülhető.

Véleménye további folyamán a főmérnök részletesen foglalkozik a csatornavisztítással, illetve a zsírtartalom kivonásának gyakorlati módjaival. A legkiválóbb németországi szakgyárnak van egy zsírtfogó készüléke, a melyet házaként szerelnek a fővezetékre. Ez egy edény, amelyet a házcsoatornába iktatnak s amelyen a szennyviz viz egy folyik keresztül, hogy a kétoldali edény belső részében a víz nem mozog, azon a víz alul folyik keresztül, így tehát az edényben nyugvó vízből a könnyebb zsír az edény felszámra száll, ott összegyűl és időként ez a belső vedor kiemelhető.

Egy ilyen legkisebb edény ára Karlsruheban 136 a legnagyobb 585 márka volt a háboru előtt, ma azonban legalább háromszor annyit és a háboru miatt nem szállítható a szokásos mennyiségben.

Másik eddig ismert eljárás a derítő mendeokban összegyűlt vízből vonja ki a zsírtanyagot. Ilyen gyár épült Kassai badeni székvarosban, amelynek melyipő híra aia azonban arról értesítette a főmérnököt, hogy ez a gyár is bezártatta üzemét, mert a zsír elvonás műszaki szempontból lehetőségesnek bizonyult ugyan, de annyira költséges volt, hogy pénzügyi okokból az üzem folytatása lehetetlené vált.

Az előadottakból látható tehát, mondja a főmérnök, hogy a zsír visszanyerése a csatornavizekből, mint tekintetül még Németországban sem jött abba a stádiumba, hogy azt kiforrot és gazdaságos módon csak után sikerre vezethet és kellene. Agoston Péter dr. indítványa tehát a háborus gazdaság szempontjából érdekes és megazítolandó problémát vetett fel, de indítványának gyakorlati keresztülvitele épva gazdasági okokból lehetetlen.

* Gyönyörű rózsák az a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krémét és szappant használja melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát el-tünteteli s ráncokat, szepőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B Rimanóczy-palota.

Négymillió korona államsegély a vidéki rendőrségnek.

A városok fejlesztéséről szóló törvény végrehajtásának keretében a belügyminiszter az 1917. évre négymillió korona segélyt engedélyezett a vidéki városok rendőrségeinek fejlesztésére. Ebből három millió korona azonnal szétosztásra kerül, a fennmaradó összeg kiutalásáról pedig a belügyminiszter később fog intézkedni.

A törvényhatósági joggal felruházott városok közül a legnagyobb összeget Debrecen, Kolozsvár és Szeged kapják, egyenként 96000 koronát. Utána Nagyvárad, Pécs, Szabadka, Temešvár következnek 81000 koronával, Sopron és Arad 66000 koronával szerepelnek, Kassa, Keszthely, Miskolc és Pápa városok részére 54000 koronát utalnak ki. A legkisebb összeg 30000 korona, amelyben Baja, Komárom, Páncsova, Salgó és Bálványos városok szerepelnek. A rendezett tanácsú városok között a legnagyobb összeg 36000 korona, amelyben Brassó részese. Ezenkívül 30000 koronát kapnak Eger és Nyíregyháza, 27000 koronában részeseülnek Makó, Nagykanizsa és Nagykikinda, 24000 koronát pedig Balmazújvárosa, Esztergom, Gyula, Kaposvár, Kiskunfélegyháza, Szentes, Szolnok, Szombathely és Zenta városok kapnak. A legkisebb összeg 6000 korona, amelyben egész esomó kisebb vidéki város részeseül.

Lakatos Károly elillan.

Csavargásért dologház.

Gyántáról Pusztahollódra rándult át Lakatos Károly (a booi) cigány Lakatos Gusztó (gunyi) val s ott hamar dísznót fogtak. Szépen megköltözték s hazavitték. Nagy dísznótort tartottak a cigányország, még haust is hivatott Tóglás Krisztina, aki leolte a hozott dísznót s azt szépen el is készítették.

Amde jött a csendőrség is a nyomon s lefűlta a cigányokat. Így kerültek a törvényszék Seress Barna tanácsos elé Lakatos Károly (a booi), Lakatos Gusztó (gunyi), Tóglás Róza, Tóglás Krisztina, Tóglás János, Vízgyikán Illésné, Fekete Anna, Fekete Lina, Olyica Glizoráné. A védelmet Kádár Elek dr és ifj. Zigre Miklós dr látták el.

A tárgyaláson megjelentek a cigányok mindannyian. Persze, tagadtak. A tolvajok tagadták, hogy lopnak, az orszádk azt, hogy ők a dísznótól estek. Közben Lakatos Károly szépen elcsúszta a Tisza Kálmán-terre s onnan megugrott. A törvényszék erre foghászöröket ütött a cigányok háta megé, hogy ezek is meg ne székjenek.

A faggatásokra Duna Kati kezdett vallani s ez alapoz megállapították, hogy a dísznótlopás körül mi volt a szerepe a megszőköit cigányoknak. A többiek is tagadtak, de a dísznót becses maradványai elárultak mindent.

Seress Barna tanácsosok vasolta a tárgyalást. Az ügyességet Miskovszky Jenő ügyész képviselte, aki lopásért, orgazdaságért és csavargásért kért ellenük marasztaló ítéletet.

A törvényszék a cigányokat 7-7-8 havi fogásra ítélte, amely dologházban töltendő ki, míg ifj. Zigre Miklós dr és Kádár Elek dr védőbeszéd után Vízgyikán

Hilfent és Duna Katit 4-4 havi fogházra ítélte. Az elítéltek fellobbztek. A jegyzőkönyvet Balászeviéh R. sző vezette.

HIREK

Dr Szandner Pál egyetemi rendes tanár.

A nagyvárad kir. kath. jogakadémia közbeszűlésben álló dékánját, dr Szandner Pál egyetemi magántanárt szép és megérdemelt kitüntetés érte, a király a kolozsvári egyetem nyilvános rendes tanárává nevezte ki. Dr Szandner Pál igazi, komoly tudós, aki egész életét a munkának szenteli; nemcsak tanári, hanem hallgatói is meleg szeretettel öveik körül dőlődjüket, aki nemcsak mint tanár, hanem mint ember is kiválóan humánus érzületével és gondolkodásával. A hivatalos lap a következőkben közli a kinevezését:

Vallás és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére a kolozsvári Ferenc József tudományegyetem jog és államtudományi karán újrasedesben levő magyar közjogi tanácsokra dr Szandner Pál nagyvárad kir. kath. jogakadémiai nyilvános rendes és egyetemi magántanárt a törvényszertői képzési nyelven nyilvános rendes tanárává kinevezem.

Kelt Badennben, 1917. évi január hó 13-án.

Károly s. k.

Jankovits Béla s. k.

Egyházmegyei hírek.

Gróf Széchenyi Miklós püspök Vasvörösváron kelt elhatározásával Mellau Marton érdeklékést a vallás és közoktatásügyi miniszter hozzájárulásával a debreceni Svatits intézeti tanítóképző igazgatójává nevezte ki. Kocska József debreceni segédlelkész katonalelkései szolgálatra elbocsátást nyert. Helyére káplánnak Kompassz Árpád volt endódi segédlelkész küldetett. Szabados Antal egyházmegyei sekularis debreceni káplán, Borbás Pál szilágysomlyói segédlelkész egyházmegyei avarius lett.

Székely István dr. kitüntetése.

Öfelsége, IV. Károly király folyó hó 19-én kelt legfelsőbb elhatározásával dr Székely Istvánnak, a budapesti tudományegyetem nagyenerű tudós tanárának, várad kir. kath. kanonokának a boldogságos Szűz Máriáról nevezett mászkuti apátságot adományozta.

Megkerültek a Fogarashól elhurcolt német apácák. Az oláh csapatok, visszavonulásuk alkalmával Fogarashól magukkal hurcolták az oláh kórházban ápolói szolgálatot teljesítő tizenegy német Mária rendű apácát, akiknek szóta nyomuk veszett. Szűz József, Fogarasmegye főispánja és neje minden lehető módon érdeklődtek az ápolónővérek holléte iránt. Kérdést intéztek ezirányban a semleges hatalmak és a legkülönbözőbb keresztény intézmények utjá, azonban fíradozásukat csak most koronázta siker. A főispán ugyanis tegnap táviratot kapott a IX. német hadsereg parancsnokságától, amely közli, hogy az ápolónővéreket, akikre Romániában csapataink rákadtak, utnak indította a rendszékhelyre, Borszló felé. Ez a távirat eloszlatja mindazokat a különböző fantasztikus

feltételeket, amelyek időközben a szűz hátsábjain az ápolónővérek sorsára vonatkozólag felmerültek.

Kossuth Lajos Tivadar nagybeteg. Nemrég írtak róla a lapok, hogy Kossuth Lajos Tivadar hazajő s itthon politikai szerepet vállal. A Kossuth-család egy bizalmasa nyilatkozta szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak. Kossuth Lajos Tivadar ma már hetvenhárom éves s az olasz háboru kitörése után súlyos beteg volt több ízben s így más körülményektől eltekintve, már egészségi állapota sem engedi, hogy Olaszországból elutazzék. Legutóbbi távirata szerint egészségi állapota újból rosszabbra fordult.

Községi tanítók fizetési és lakbérpótléka. A községi tanítók egy részének Nagyvárad város törvényhatósága fizetés és lakbérkülönbözetet szavazott meg. A belügyminiszter azonban nem tartja elintéztnek a dolgot egy közgyűlési határozattal, hanem szabályzatba kívánja foglalni a magasabb fizetést és lakbért, hogy az egész dolog ne személyek szerint legyen elintéztve. Nem kifogásolja azonban a miniszter, hogy ha az illetőknek a közgyűlési határozatban megjelölt különbözeti összegek már most kifizetettnek, mint előlegek, amelyek azonban esetleg visszatérítendőek a városi pénztárnak.

A szinügyi bizottság alakuló ülése. Nagyvárad város szinügyi bizottsága tegnap délután tartotta alakuló ülését Rimler Károly elnökléte alatt. A pár percig tartott ülésen előbb újabb dr Hoványi Géza údv. tanácsost, orsz. képviselőt, alelnökké pedig az eddigi alelnököt: dr Mihelyi Lajost választották meg.

A joghallgató katonák beiratkozhatnak az akadémiára. A nagyvárad kir. kath. jogakadémia dékánja ezúton is értesíti a katonai szolgálatukat helyben teljesítő joghallgatókat, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter 174.824-1916. sz. rendelkezése alapján katonai feltesztetésük engedélyével folyó évi február hó 18-ig a kir. jogakadémiára beiratkozhatnak. Nagyvárad, 1917. január hó 23-án. Dékán.

Ujabb kabátlopás. Tegnapelőtt este dr Porczel Adolf ügyvéd zárt folyosójáról elűnt bundabéléses téli kabátja, mely mintegy 300 korona értékét képvisel. A rendőrség nyomoz a kabáttolvaj után, aki szintén ugyanaz lehet, aki az utóbbi napokban a többi kabátlopásokat elkövette.

Adomány a vak katonáknak. Iványi István a vak katonák részére 8 koronát küldött szerkesztőségünkbe. Gyűjtésünk összege ezzel 3542 K 37 fillért tesz ki. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Az iskolazárk tanítóválasztó ülése. Nagyvárad város községi iskolazárk-ként tagjait a városi bizottsági termében f. hó 29-én, hétfő d. u. 4 órakor tartandó tanítóválasztó s azt követő rendes gyűlésre midőn tisztelttel meghívom, kérem, hogy a gyűlésen lehetőleg teljes számban megjelenni annyival is inkább másoltatassanak, mert a választás megjelítéséhez az „Utasítás” érteimben a tagok legalább kétharmadának jelenléte szükséges. Nagyvárad, 1917. január 24. Dr. Thury László iskolazárk elnök.

Hősi halál. Szűz Bálint nagyvárad kir. kath. iparos még a háboru elején mint szakaszvezető bevonult ezredhez a szegedi utászrezredhez. Azóta végig küzdött csapatával az összes harcereket, hol bátor magatartásával feljebbvaló becsületét és elismerését vívta ki magának. Pár hónappal ezelőtt felkerült az orosz frontra, ahol repülőgépről dobott bombától találva 45 éves korában hősi halált halt. Ott temették el a hősök temetőjében tisztjei és bajtársai általános részvétele mellett, ideiglenesen. Milyen sujtott családja holttestemait háboru után hazaszállíttatja.

Kongregációi élet. A Urinók Mária Kongregációja ma délután 5 órakor a Szent László menedékházba gyűlést tart.

Csak 3 napra szükséges kenyert szabad eladni. Tudomásomra jutott, hogy a pékiparosok és kenyérruhtással foglalkozó üzletek a közönségnek három nappal több időre terjedőleg is kiadják a kenyeret és ezáltal a közönség előre elhasználva, napokon keresztül kenyér nélkül marad. Felhívom tehát az összes pékiparosokat és kenyérruhtással foglalkozó üzleteket, hogy előző többszöri hirdetemnyem értelmében egyszerre csak három napra szóló kenyérgyűjtést váltsanak be, mert ellenkező esetben nemcsak a liszt és kenyérruhtát fogom az illetőktől megvonni, hanem a kihágási eljárást ellenük haladéktalanul megindítatom. Nagyvárad, 1917. január hó 24-én. Lukács Odón, polgármesterhelyettes.

Az Egyesült Biharom. Keresk. Bank és Központi Takarékpénztár beszámolója. Nagyvárad és Bihar megye egyik legnagyobb és legtekintélyesebb pénzügyintézet: az Egyesült Biharomgyai Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár már közreadta 1916. évről összeállított zárószámát és mérlegét. A kiváló pénzügyintézet múlt évi működésével is igazolta, hogy mily fontos tényezője Nagyvárad és Bihar megye közgazdasági életének. Dacára a rendkívüli viszonyoknak, a kitűnő vezetés alatt működő pénzügyintézet ezúttal is főnyereség mellett az évi bevételek egyben mutatja a zárszámadás az intézet iránt magyulatózó általános bizalmat, amely körülmények előzőekben az intézet általános vezetését és büszk. körülmények között büszk. dícsérik. Az intézet tisztviselésége feldívaladja a 700 000 koronát, míg a betétek 17 millió koronánál magasabb összegre rúgnak. Az évi rendes közgyűlést február 6-án délután fél 6 órakor tartja a kiváló pénzügyintézet.

Világgraszáló az adiadal, amelyet Tolnai Világlexikona eddig megjelent 6 kötetével aratott az irodalomban terjed. Szűz, szintelen, tudományos stílus helyett könnyen érthető, regényzerű élvezhető, népszerű stílusban oktat, s mégis szakszzerűen, úgy, hogy bárki is megérteti. Ilyen irányu, magyar munka nincs közforgalomban, ami nem is ejtet bannakét csodálkozásba, mert hisz köztudomásu, hogy nálunk „milliók száma” megint, könnyen megérthető, tudományos könyv eddig nem teremt. Tolnai Világlapja az első, aki óriási pénzáldozatok árán megteremtette olvasóinak azt, a mivel még eddig egyetlen lap olvasói sem dicsekedhettek. E mű hetedik kötete most jelent meg s bátran mondhatjuk, hogy felülmúlja az eddigi 6 kötetet. Amely is értékes tartalma: művészi rajzok és szines műmellékletek gazdagítja. Tolnai Világlapja: előfizetői és rendes hivatási 20 koronás bolti ár helyett 4 korona 60 fillér: ráfizetés mellett szereshetik meg.

Nagy győzelem Riga vidékén.

Budapest, jan. 24. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti 24-ikén este:

Az Aa folyó mindkét oldalán a német támadások az oroszoktól jelentékeny területek elfoglalását eredményezték. Eddig 1500 foglyot szállítottak be.

A tengeri csata részletei.

Budapest, január 24. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti utólag a tengeri csatáról:

Az ütközet elején az U. 69 vezérgépjármű találatát érte a parancsnoki hidon. A találat megölte a hajó parancsnokát és 2 tisztet, valamint a legénység néhány emberét. A romboló összeütközött egy másik naszáddal. Az U. 69 az Immuiden holland kikötőbe futott be. A másik naszád 3 angol torpedorombolóval találkozott össze. Az egyik torpedoromboló súlyosan megsérülve elsüllyedt. Egy harmadik naszádnak, amely a tuleróval nem akart szembe szállani, üldözői elől megmenekült és sértetlenül befutott egyik kikötőnkbe.

*** Hoi szereshető be a petróleum.** Tudatum mindazokkal, akik meg január hónap első petroleumjegyre esedékes petroleumot nem kapták meg, hogy petroleum járszédőségukat a hó 25-től mártól kezdődőleg Weisz Berráth Zoltán-utca, Buda és Tátra Szlovacka-utca 2, Grcsz Izidor Kövcs-utca 40, Kövesey Albert Kolozsvári utca 51, ifj. Klein Samuel Gtillányi-utca 16, Mátóffy utca Telek utca 60, Teller Sándor Telek utca 60, Klein Mor Kolozsvári utca 60, Grcsz Enikő Hajó tér, Tóth György Percud, Wiedner Lajos Malom utca 11. szám alatti utcánál megvásárolhatják. A feljuttatásnál befizetésre és árusítás alá loosajlandó további petroleum mennyiségéről a közönséget esetről esetre külön hirdetésnyel tájékoztatjuk, hogy a hó folyamán az esedékes petroleum mennyiségét mindenképp megvásárolhatja Nagyvárad, 1917. január hó 24-én. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

*** Weisz Samu marhaszórásai bünpőre.** A törvényesek gyorsított ügyekben eljáró tanácsa február 7-én tárgyalja Weisz Samu és társainak marhaszórásai bünpőre. A tárgyalást Ember Géza tanácselnök vezeti.

*** Pamutzövet készletek felajánlása.** A kereskedelmiügyi min. kir. miniszter urnak 94655-1916. sz. leírata alapján közöljük az érdekeltekkel, hogy a Pamutzövet Rt.-nak megvételre ajánlani. 1. pamutból készült tarka szőit mindennemű férfiföltöny és nadrágszövetet, valamint minden pamutlakarót kivéve az egy készletet képző asztal és ágytakarókat, ha a birtokos készlete az összes felajánlásokkal szövetmennyiségekből együttevő legalább 500 méter, illetőleg az összes takarókból legalább együttevő 50 db. 2. Téli alsóruhák készítése sikkalmas egyik, vagy mindkét oldalán bogácsoló nyers és fehérített pamutzöveteket akár tisztán pamutból, akár más fonóanyagok hozzáadásával készült díszített fonalakból vannak szőve, mint pl. flanelket, barbanteket, veluroket sikk. tekintet nélkül arra, hogy súlyuk 100 négyzetméterenként 20 kg nál nehezebb vagy sem, emennyiben a birtokos készlete az összes felajánlásokkal az árukból együttevő 500 méter vagy sem. Mindazok, akik a jelen felajánlandó pamutárak birtokában vannak, kötelesek az 1917. évi január hó 21. napján bir okukban levő készletüket legkésőbb 1917. évi január hó 31. napjáig a Pamutzövet Rt.-nak megvételre ajánlani. A felajánlásnak a Pamutzövet Rt.-nál beszerizendő úrlapon kell történnie. E bejelentésekre bővebb felvilágosítással a birtokos órák alatt (9-12, 3-5) a kamara szolgál. Nagyvárad, 1917. január

hó 24. A nagyvárad. Kereskedelmi és Ipar kamara: Szitarill Ferenc sk. elnök h. Dr. Sarkadi Lajos sk. titkár.

*** Utolsó vallomás.** A legnagyobb népszerűségű, országos híré zenei előadók sorába méltóan illeszkedik Káldery István rek ez a gyönyörű dala, mely a Szécsenek Zeneje harmadik számában jelent meg. A harmadik számában eszükivő Osvós Adorjának Dénya lány a Könyg Bozka, Kovács Károlynak: Valszike régen varok és Bródy Istvánnak: Sej, haj, cigányok című pompás zenei műve jelent meg. A Szécsenek Zeneje előfuztatási ára negyedeve 4 koron. A kiadástól címe: Budapest, VI., Nagymező u. 37.

*** Egy intelligens urinó, a háztartás minden ágában járatos, kitűnően főz, pápí házhoz házvezetőnk ez ajánlkozik, esetleg berendezéssel is hozzájárul. Címe a kiadóban.**

*** Világításra 65 voltos dinamó kapcsolótábla, benzínmotor, akkumulátor eladó.** Kertész-utca 22. Varga.

*** Kőbőgés, hurut, rakétaégés és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelvény. Ára 1 kor. Kapható Farkas István "Apolló" drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.**

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berliniszabású finom, szép és sikkés mellfuzót és azokat igen szolid áron bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Resztenbaum Juliska

fűzőszalonja Nagyvárad, Rákóczi-ut 6. sz.

Cakorka eladás Aszódi Mihály üzletében. Fűzőlet Kossuth utca Sas palota. Fiók: Csokeládé Király Rákóczi-ut. Parszók, Borok herceg Windischgrätz tokai pinceből. Andrányi Arad, Domay Arad és Paluzyai Pozsony mind nemes fajú borok. Friss déli-gyümölcs, dió, malagaszőlő, kirsch mandula gardinetnek. Friss szaloncukorka, összes létező likőrök, szilvórium, rum, seprő és törköly-pálinkák. Finom valódi konyak. Zamatos teák és kiváló finom Aszódi 8 féle zamatos pörköltkávái készen darálva. Kugler Garbaud bonbonok forrártára. Fűzőlet telefon 635. Fióküzlet telefon 610.

Több ház forgalmas helyen eladó. Bővebbet a Nagyvárad. Kereskedelmi és Forgalmi banknál, Rimanóczy-utca 6. szám.

*** Ertesítés.** A nagyvárad. Hitelbank Rt. Takarékos és S gélyszövetkezet XII ik évtársulatának kituzetései f. hó 15-én megkezdődtek.

Legújabb táviratok.

Repülőharcok nyugaton.

Berlin, január 24. A nagyfőhadiszá. Aa jelenti:

Nyugati harctér.

A harci tevékenység majdnem mindenütt szünetelt, legyos időjárás mellett a legtöbb szaloncukorka közönséget határok között leardt. A repülők sokoldalú feladataikra kibaszalták a kedvező megfigyelő viszonyokat. Az ellenség számos légi harcban és védőüzletünk folytán hat repülőgépet vesztett.

Kemény hideg élénk tüzerharc.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala: Az Aa két oldalán és Rigától déire ráánk néve kedvező lefolyásu harcok fejlődtek.

József főherceg vezérezredes harc vonala: A kemény hidegben csak helyenként volt élénk tüzerügyi tevékenység és előtéri ütközet.

Talcsától északra a Szent György-ág északi partját feladtuk.

Macedóniai front.

A helyzet változatlan.

Ludendorff, első főparancsnok.

IRODALOM

A Kath. Hitterjeztés Lapjai az évi 1. füzet a következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg:

Tartalom: I. Ferenc József. — A szent Domonkos-rend 700 éves jubileuma. — Az uniót előmozdító misztéri Strumicában. (Ujbulgária) — A vikerezenapi ten plomgyűjtés 25 éves elrendelése. — Missio tudósítások. — Kegyes edományok. Képek a Calaruega. — Szent Szabina udvara. — Pronille. — Siremlék. — Barbat senegambiai spostoli helytartó. — Szudária partokon.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: Langyelvér (Bihari Sándor fellépte.)

Péntek: Három a kislány.

Szombat délután: Gésát.

Szombat este: Zsuzsi kisasszony (Vajnovszky Vilma felléptével.)

Bihari Sándor föllépése. A Szilgigeti színház visszaszerződött művésze, a közönség kedvence: Bihari Sándor, ma más színházban lép föl, még pedig a Langyelvér színházban. A tegnapi zajos est után mai csütörtökön ismét arra számíthat Bihari Sándor, hogy telt ház fogja tapsolni, a kitűnő operette többi jó szereplőjével együtt.

Főszerkesztő: Dr. KRÜGER ALADÁR | Felelős szerkesztő: P. PAPP KÁROLY

VIGADÓ mozgó-színház
Csütörtökön Beszállásolás
 vigjáték 3 felv.
 Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 8 óraker és hétköznapokon 5-kor.

UKANIA mozgó-színház
Csütörtökön Prágai zsidó dráma 4 felv.
 Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 óraker és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgó-színház
Csütörtökön Homonculus II. rész
 komédia 4 felv.
 Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 8 óraker és hétköznapokon 5-kor.

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár fogóval . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó fogóval . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó fogóval . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár fogóval . . . 4 K
- China ezüst gyümölcs állvány állal . . . 4 K
- China ezüst dohányzó készlet tálcával . . . 4 K
- China ezüst gyümölcs kosár színezve . . . 4 K
- Alpaca torta állvány majolika betéttel . . . 4 K
- Alpaca kenyér kosár majolika betéttel . . . 4 K
- China ezüst talpas gyümölcs állvány . . . 10 K
- China ezüst talpas állvány színes üveggel . . . 5 K
- Majolika vizes kancsó színezve . . . 5 K
- Majolika térszál tál 6 tányérral színezve . . . 5 K
- Majolika virágváza roccoco színezve . . . 5 K
- Likör készlet tálcával aranyozva 6 személy . . . 4 K
- Vizes készlet színes aranyozással 6 személy . . . 4 K
- Boros készlet színes aranyozással 6 személy . . . 4 K
- Sörös készlet színes aranyozással 6 személy . . . 4 K
- Mosdó készlet fayence színes felszerelve . . . 10 K
- Gyermekek mosdó készlet színes felszerelve . . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet felszerelve . . . 10 K
- Fűszer készlet felszerelve állvánnyal . . . 10 K
- Teás készlet színes aranyozással 6 sz. . . 12 K
- Kávés készlet színes aranyozással 6 sz. . . 12 K
- Mocca készlet színes aranyozással 6 sz. . . 12 K
- Ebédő készlet színes aranyozással 6 sz. . . 80 K
- Ebédő kész. sz. aranyozással Roccoco 6 sz. . . 40 K
- Ebédő kész. sz. aranyozással Roccoco 12 sz. . . 80 K

Evőeszközök, kávé felszerelések, vendéglői berendezések.

Répkerepezés, ablak üvegezés
 gyorsan és pontosan előnyös árban készül.

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Magyarcsékei járás főszolgabírójától.

103—1917. szám.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye, magyarcsékei járáshoz tartozó drágcsékei körjegyzőségben lemondás folytán üresedésbe jött körjegyzői állás betöltésére pályázatot hirdetek.

Felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. tcz. 6. §-ában illetve az 1900. évi XX. tcz. 3. §-ában előirt képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt bizonyítványukat hozzám folyó évi február hó 9-ik napjáig annál is inkább terjesszék be, mert a későbbben beadott kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás évi javadalmazása 2000 korona törzsfizetés, 1000 kor. uti-átalány, 360 korona körüi szolgál javadalmazás, 360 kor. fűtés és világítási átalány és természetbeni uri lakás, veteményes és diszkert ugyszintén a szervezési szab. rendletben megállapított magán munkálati díjak.

A választást folyó évi február hó 10-én d. e. 10 óraker fogom Drágcséke község házában megtartani. Magyarcséke, 1917. január 20.

Ertsey Zsigmond
 főszolgabíró.

Porosz szén

kapható

Teleki-utca 45. sz.

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes** házban két és három szobás lakások kiadóak. (Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

IZSÁK LIDIA
 elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,
 Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda
 díltében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művészeti egyesületi szállítója.
 Telefon: 11—53.

ÖR felvétetik a Fekete Sashoz. Jelentkezhetni a gondnoki irodában. Sas-passage 24 számú lépcső.

A nagyszalontai járás főszolgabírójától.

ad. 3104—916.

Pályázati hirdetmény.

A nyugdíjazás folytán Nagyszalonta nagyközségben megüresedett s választás útján betöltendő főjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni szándékozókat, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-a s illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3 §-ában előirt képesítésüket s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi febr. hó 9-ik napjának d. e. 12 órájáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A főjegyző javadalma: 1200 □ ölével számított 20 hold föld haszon élvezete egyenértékének betudásával az 1913. évi LX. t. cz.-ben megállapított 2000 korona törzsfizetés a törvényszerű ötödéves korpótlékokkal és 800 korona lakpénz.

A főjegyzői földek adóit a község fizeti.

Magánmunkálatokért a vármegyei szabályrendeletben megállapított díjak.

A választás Nagyszalonta község házában folyó évi február hó 10. napján d. e. 10 óraker ejtetik meg.

A főjegyző teendőit a törvényhatóságilag jóváhagyott községi szabályrendelet állapítja meg.

Nagyszalonta, 1917 január 22.

Csanády Jenő
 főszolgabíró.

Közgyűlési meghívó.

Az „Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Részvénytársaság” Nagyváradon, 1917. február hó 6-ik napján, kedden délután fél 6 órakor tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlését,

amelyre a t. részvényeseket ezáltal tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1916. évi üzleteredményről; az 1916. évi zárszámadások előterjesztése; a mérleg megállapítása és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.

4. Jelentés a tiszti nyugdíjalapról.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagoknak 3 évre választása.
6. A választmányból kitépő tagok helyének betöltése.
7. Belsőleg indítványok.

Nagyvárad, 1917. január 22.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, valamint az évi mérleget az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti.

Jegyzet: A közgyűlésen az alapszabályok 12. §-a szerint csak oly részvényesekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg egy órával letételték, vagy pedig ugyanazon időpontig valamely más pénztárnál letételték levő részvényekről szóló letétjegy titoktartás alatt.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár Rt. 1916. zárszámadása

Tartozik	Mérleg-számla.				Követel				
	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	
VAGYON					TEHER				
Pénztárkészlet és az Osztrák-Magyar-Bank-nál giró-számlán	1224047	08			Részvénytöke: 22000 db részv. à 400 — K	8800000			
Értékpapírok	6321772	53			Alapok:				
Váltó kölcsönök	19300145	70			Tartalékalap	600000			
Jelzálog-kölcsönök	3610350	62			Külön tartalékalap	600000			
Törlesztéses jelzálog kölcsönök	2685697	02			Értékpapír tartalékalap	300000			
Községeknek nyújtott kölcsönök	220762	65			Nyugdíjalap	415044	68		
Előleg-kölcsönök	51301	—			Osztódijalap	10000	—		
Folyószámlai adósok	1307074	46			Betétek	17265032	59		
Hadikölcsönkötvény és egyéb értékpapírral fedezett folyószámla kölcsönök	5946682	98			Hitelezők	6570492	45		
Pénztárkészletnél elhelyezve	1046672	84			Engedményezett jelzálog kölcsönök	2484291	—		
Tiszti nyugdíjalap értékpapirjai	415044	63			Engedményezett törlesztéses jelzálog kölcsönök	2674229	13		
Intézeti ház	1024515	—			Engedményezett kötvény kölcsönök	158090	34		
Befizetés a Pénztárkezelési Központnál jegyzett üzletrészekre	32000	—			Visszeszámitott váltók	2521880	76		
Árverésen vett ingatlan	19000	—			Hátralékos osztalékok	4964	—		
Különféle aktívák	10948	85	13225015	36	A jövő év javára beszedett kamatok	147659	42	42501684	32
Felszerelvények teljesen leírva					A múlt évről áthozott nyereség	21891	68		
					Ez évi tiszta haszon	701439	36	723331	04
			43225015	36				43225015	36

Tartozik	Nyereség- és veszteség-számla.				Követel				
	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	
VESZTESÉG					NYERESÉG				
Kamatok: betét, folyószámlai, visszeszámitolási és lombard kamatok	1189294	67			Nyereség áthozat a múlt évről			21891	68
Tiszti fizetések és tiszti pótlékok	124435	26			Kamatok: váltó, jelzálog, törlesztéses jelzálog, kötvény, értékpapírok, folyószámla előleg kölcsönök után és vegyes bevételek	2265214	34		
Üzleti költségek és irodabér	65871	49			Ez évi házbérjövdelem	68611	79		
Állami, községi, betétkamatadók és illetékek	161794	34			Leírásból befojt.	43301	39	2377127	52
Összes leírás	134292	40	1675688	16					
Nyereség áthozat a múlt évről	21891	68							
Ez évi tiszta haszon	701439	36	723331	04					
			2399019	20				2399019	20

A pénztárért:
Rácz Jakab
cégvezető.

Nagyvárad, 1916 december 31-én.

Róna Armin
aligazgató.

A könyvelésért:
Kormos József
cégvezető.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Reismann Armin
elnök.	Kövér Endre	Dr Fássy Lajos
alelnök.
Breider Armin	Krausz Dávid	Ij. Moskovits Mór
Farkas Izidor	Dr Miskolczy Ferenc	Nagy Márton
Dr Grósz Menyhért	Markovits Antal	Rendes Vilmos
Grósz Zsigmond		Zathureczky István
	Dr Popper Akos
vezérigazgató.	

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Dr Matolay Károly
elnök.	Rosenberg Izsó
Biszterszky Iván	Dr Sarkadi Lajos
Hunyady Ferenc	
	Dr Stern Odön
felügyelő-bizottsági tagok.
	Vály Géza
	Wechsler József
póttagok.